

Richard Brabec

1. místopředseda vlády a ministr životního prostředí

Statutární město Ostrava
magistrát - odbor ochrany životního prostředí

ZPRACOV.	DOŠLO	Č. DOPOR.
OK	17-04-2018	
UKL. ZNAK	PŘÍLOHY: 4	POČET LISTŮ
SK. ZN. / L.H.	Č. J.	
	Sle/189860/18	

V Praze dne 10. dubna 2018

Č. j.: MŽP/2018/750/770

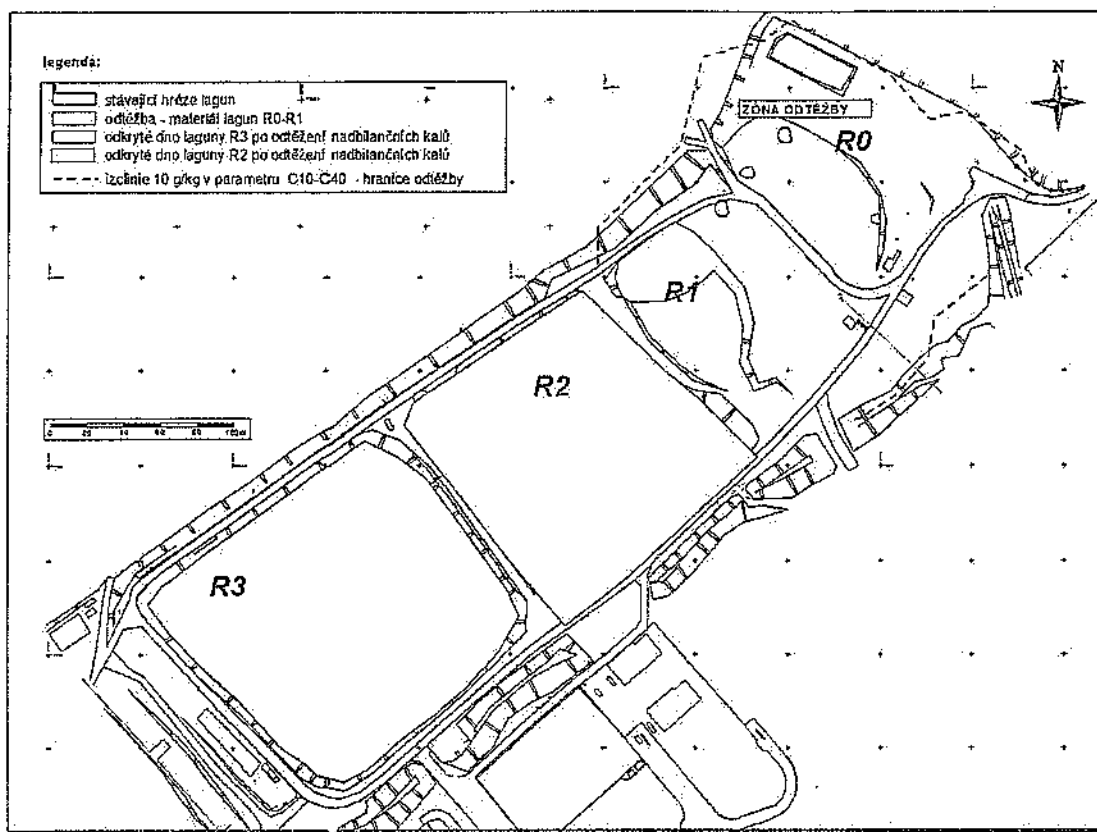
Stanovisko Ministerstva životního prostředí k realizaci nápravných opatření vedoucích k odstranění staré ekologické zátěže „Laguny Ostramo“ v Ostravě – Mariánských Horách

Usnesením vlády ČR č. 728 ze dne 18. 9. 2013, bylo v bodě III. 1 ministru životního prostředí uloženo do 31. března 2014 vydat Stanovisko definující nové podmínky realizace opatření vedoucích k pokračování sanace ekologické zátěže skládky odpadů státního podniku DIAMO v Ostravě „Nápravná opatření Laguny Ostramo“ (dále jen NOLO). Toto stanovisko Ministerstva životního prostředí (dále jen MŽP) bylo vydáno dne 28. 3. 2014, pod č.j. 21534/ENV/14. Postupem času se však ukázalo, že je dané stanovisko v mnoha směrech nepřesné a bude třeba jej v návaznosti na další nová expertní zjištění týkající se všech sanačních segmentů aktualizovat.

Zásadními důvody vedoucími k aktualizaci stanoviska jsou například příklon všech zúčastněných zástupců jednotlivých úřadů státní správy a samosprávy k zásadní změně konceptu řešení sanace nesaturované zóny, významné změny smluvních vztahů se stávajícími dodavateli prací a expertní zjištění významné modifikace postupu řešení monitoringu a sanace podzemních vod.

Uvedená skupina zástupců orgánů státní správy a samosprávy následně dospěla v rámci diskuze ke konsensu pro formulaci jednotlivých bodů stanoviska. Na základě toho vydává nyní MŽP dle žádosti nabyvatele, kterým je státní podnik DIAMO se sídlem Stráž pod Ralskem (Máchova 201, PSČ 471 27, IČ 00002739) jako nezbytnou podmínku pro odstranění ekologických závad na lokalitě laguny OSTRAMO – Mariánské hory, následné stanovisko:

1. Prostor lagun a okolí – prostor lagun je definován jako prostor, kde byly ukládány odpady, tedy jak prostor lagun R0 až R3, okolí lagun z pohledu odtěžby je definováno limitem pro odtěžbu. Podrobné vymezení je schematicky definováno na následujícím obrázku:

2. Odpadní a neutralizované kaly a produkty jejich dřívější úpravy nacházející se do konce roku 2017 v laguně R3 a minoritně v lagunách R2 a R1, nazývané pro účely tohoto stanoviska jako tzv. "segment nadbilanční kaly", budou z lokality nevratně odtěženy a následně využity, popř. odstraněny v celém rozsahu v souladu se zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o odpadech“), v platném znění, případně dle aktuálně platné legislativy, která uvedený zákon o odpadech nahradí. Termín odtěžby a vymístění a odstranění nadbilančních kalů z areálu lagun nejpozději do 5 let od podpisu realizační smlouvy s dodavatelem prací, tj. do konce roku 2020.

Po vymístění kalů z prostoru lagun bude zpracována účelová analýza rizika (dále jen ÚAR), která vyhodnotí profil a stratifikaci zbytkového znečištění prostoru odtěžby v laguně R3 a výsledky monitoringu výskytu rozpuštěných solí případně dalších kontaminantů vně sanovaného prostoru.

Termíny:

- předložení prováděcího projektu UAR do 6 měsíců od ukončení odvozu nadbilančních kalů z prostoru lagun;
 - zpracování UAR do 12 měsíců od schválení prováděcího projektu.
3. Bázi odtěžby při sanačním zásahu situovat na strop náplavových hlín tak, aby nebyla porušena jejich izolační funkce. To znamená, že pro náplavové hlíny nebude striktně uplatňován cílový limit sanace. Mobilita zbytkové kontaminace náplavových hlín bude kontrolována v průběhu odtěžby s tím, že pokud hodnoty vyluhovatelnosti překročí vyluh v parametru $C_{10}-C_{40}$ 3,5mg/l, dojde k odtěžbě příslušného sektoru a v případě potřeby i k náhradě odtěženého prostoru vhodným minerálním izolátorem.
 4. Kontaminované zeminy a navážky v lagunách R0, R1, R2 a R3 budou řízeně odtěženy, upraveny stabilizací na stanovené cílové limity a zpětně uloženy do prostoru lagun. V případě externího odstranění extrémně kontaminovaných zemín a navážek, jejichž úprava na stanovené cílové limity nebude možná, budou vždy tyto materiály považovány za nebezpečný odpad a odstraňovány v souladu s aktuálně platnou legislativou.
 5. Stabilizované materiály, stejně tak jako materiály odpovídající stanoveným cílovým limitům, zpětně uložené do prostoru lagun nebudou posuzovány jako materiály v působnosti zákona o odpadech, ale jako materiály upravené a zpětně použité pro zásyp s následujícími podmínkami:
 - a) Na proces stabilizace zemín a materiálů realizovaný v rámci projektu NOLO nebude aplikován režim zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech za předpokladu, že dekontaminované materiály budou uloženy zpět do geotechnicky vhodně zabezpečených prostor vytěžených lagun. Tyto materiály budou využity v rámci vlastního sanačního zásahu a tímto nenaplní definici odpadu dle ustanovení § 3 odst. 1 zákona o odpadech.
 - b) Veškeré produkty odtěžby z lagun, fyzikální a mechanické úpravy zemín a navážek, které budou odváženy mimo areál lagun, jakož i vedlejší výstupy z technologie úpravy (jako kaly, kondenzáty apod.) budou považovány za odpady a tak s nimi bude i nakládáno.
 - c) Realizaci prací odbornou firmou bude předcházet posouzení projektovaného řešení záměru v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů v platném znění.
 6. Znečištění horninového prostředí v bezprostředním okolí lagun R1, R2, R3, R0 (v areálu SEZ Laguny Ostramo) bude odtěženo na cílovou koncentraci 10 g/kg v parametru $C_{10}-C_{40}$. Prostorový rozsah odtěžby a způsob jejího provedení vplyne z prováděcího projektu a geotechnického řešení cílového zabezpečení sanovaného

prostoru. Zpětné ukládání stabilizovaných materiálů do prostoru lagun bude provedeno způsobem zaručujícím jejich oddělení od podzemní a srážkové vody.

Termín realizace – do 5 let od nabytí právní moci integrovaného povolení.

7. Limit pro zpětné ukládání podlimitně kontaminovaných, případně stabilizovaných materiálů do uzavřeného prostoru ekokontejntmentu:

- výluh v parametru C₁₀-C₄₀ 3,5mg/l

8. Do zabezpečeného prostoru lagun mohou být zpětně ukládány bez úpravy i materiály s maximální koncentrací v parametru C₁₀-C₄₀ 35 g/kg za předpokladu, že budou současně dodrženy limity pro výluh:

- výluh v parametru C₁₀-C₄₀ 3,5mg/l

9. Po ukončení sanace nesaturované zóny bude zpracována aktualizovaná analýza rizik, která komplexně vyhodnotí zbytková rizika pro podzemní vody v okolí ohniska kontaminace a též ve vztahu k nedalekým jímacím územím. Na základě jejího výsledku bude rozhodnuto o dalším postupu při řešení problematiky saturované zóny, a to včetně výskytu rozpuštěných solí mimo oblast ohraničenou podzemní těsnicí stěnou (dále jen PTS).

10. Po ukončení sanace nesaturované zóny bude provedena následná technická rekultivace vysanovaného prostoru, a to na základě samostatného projektu.

Termín realizace: do 3 roků po dokončení sanace nesaturované zóny.

11. Do doby ukončení sanace lagun bude prováděn monitoring ve vybraných vrtech výstupního monitorovacího profilu vybudovaného v rámci realizace havarijních nápravných opatření (dále jen HNO) k zamezení šíření znečištění z lagun, a to:

- V základním rozsahu: C₁₀-C₄₀, PAL-A, SO₄²⁻, BTEX, ZNK_{8,3}. V doplňujícím rozsahu a nižší frekvenci odběrů pak stanovovat Al, Be, Fe, Cl, pH, RL. V případě využití srážecích postupů in situ monitorovat ještě odpovídající kationt (např. Ba, Ca apod.).

- Vrstvu rozpuštěných solí určovat kontinuálním měření hustoty v profilech vrtů.

- Monitoring podzemních vod uzavřených v PTS provádět pouze v rozsahu potřeb provozované čistírny na vstupu do této čistírny.

12. O průběhu vývoje kontaminace budou dodavatelem vypracovány samostatné zprávy pro jednotlivé kontrolní dny, které budou obsahovat jak tabulkový vývoj, tak grafický vývoj sledovaných kontaminantů a případná doporučení dalšího postupu. Součástí monitoringu podzemních vod i odtěžovaného prostoru bude orientační ověřování parametrů NEL ve frekvenci stanovené jednotlivými prováděcími projekty.

Termín: do doby ukončení sanace.

13. Rozsah a četnost monitoringu a konkretizace monitorovaných vrtů bude upřesněna v prováděcím projektu.

Termín předložení projektu: do 5 měsíců od nabytí platnosti tohoto stanoviska.

14. Případné změny v průběhu sanačních prací budou vždy předloženy v písemné formě a řádně projednány a odsouhlaseny.
15. Po celou dobu sanace nesaturované zóny včetně etapy odstranění tzv. "nadbilančních kalů" bude prováděno v technologicky odpovídajícím rozsahu odčerpávání akumulovaných dešťových srážek z prostoru lagun s jejich následným zpracováním na ČOV. Rozsah a způsob provádění bude upřesněn v prováděcím projektu dodavatele těchto prací.

Termín: v průběhu realizace sanace.

16. Emisní a imisní parametry budou stanoveny v rámci projednání procesů EIA/IPPC.
17. Stávající PTS vybudovaná v prostoru lagun R1 až R3 bude technologicky odpovídajícím způsobem provizorně zatěsněna v místech s indikovaným porušením. Práce budou provedeny na základě prováděcího projektu schváleného dotčenými subjekty a po získání potřebných povolení a rozhodnutí.

Termíny:

- předložení prováděcího projektu do 31. 5. 2019;
 - případná realizace provizorních zatěsňovacích prací do jednoho roku od schválení prováděcího projektu těchto prací.
18. Do doby vybudování nového komplexního těsnícího prvku - ekokontejnmentu bude prováděno čerpání podzemní kontaminované vody z prostoru uzavřeného stávající PTS, tj. ve štěrčích údolní terasy uzavřené pod lagunami, a to tak, aby byl dodržován hydraulický spád směrem do prostoru uzavřeného PTS. Rozdíl hladin podzemní vody v prostoru uzavřeném PTS a okolím udržovat na hodnotě minimálně 0,5 m.
19. Nápravná opatření budou prováděna v souladu s aktuálně platnou Směrnicí MF a MŽP pro přípravu a realizaci zakázek řešících ekologické závazky při privatizaci. Nejprve budou zpracovány realizační projekty, v odůvodněných případech i aktualizace prováděcích projektů. Veškeré projekty, jejich změny či změny závazků ze smlouvy podléhají souhlasu Ministerstva financí, supervize MF, Ministerstva životního prostředí, nabyvatele a OI ČIŽP Ostrava. Projekty budou obsahovat zejména:
- způsob a postup jednotlivých sanačních prací v časovém, věcném a prostorovém členění;
 - způsob odtěžení, využití popř. odstranění odpadů a masivně znečištěných materiálů vzniklých při sanaci lagun a okolí;

- rozsah a četnost analytické kontroly a návrh způsobu prokázání dosažení cílových limitů znečištění;
- rozsah a četnost monitoringu kvality podzemních vod;
- rozsah a četnost monitoringu ovzduší, jeho vyhodnocení a popis opatření při překročení imisních limitů ve vztahu k hygienickým kritériím;
- režim provozní kontroly a systém hodnocení;
- rozsah a postup následné rekultivace lokality.

20. Etapové zprávy o průběhu sanačních prací budou předkládány jedenkrát ročně, a to MŽP, MF, supervizi MF a ČIŽP. Dále budou dávány na vědomí KÚ MSK a SMO. Tyto zprávy budou odpovídat aktuálně platné Směrnici MF a MŽP pro přípravu a realizaci zakázek řešících ekologické závazky při privatizaci. Ke každému kontrolnímu dni (po dobu realizace sanačních prací 4x ročně) předloží zhotovitel nápravných opatření stručnou informaci o vývoji realizace prací za poslední čtvrtletí. Zprávy ke kontrolnímu dni budou elektronickou formou předávány všem subjektům, které jsou zvány na kontrolní dny akce vždy nejpozději týden před konáním KD.

Termín: v průběhu realizace sanace a postsanačního monitoringu.

21. K ověření dopadů případných nových skutečností a nutnosti změn projektu bude vždy zpracována zkrácená (účelová) aktualizovaná analýza rizik zabývající se pouze dopadem nových skutečností.
22. Tyto stanovené závazné podmínky k realizaci nápravných opatření k odstranění staré ekologické zátěže v prostoru skládky státního podniku DIAMO – lagun Ostramo mohou být na základě zjištění zásadních nových skutečností v průběhu sanace doplněny, resp. upřesněny.
23. Veškeré sanační práce a s tím související práce budou prováděny tak, aby nedocházelo k dalšímu znečišťování horninového prostředí a podzemních vod v lokalitě a případně k nežádoucí migraci kontaminantů do ovzduší.

Mgr. Richard Brabec
podepsáno elektronicky

Vážený pan
Ing. Tomáš Rychtařík
ředitel
státní podnik DIAMO
Máchova 201
471 27 – Stráž pod Ralskem

Kopie:
Ministerstvo financí ČR
Ministerstvo průmyslu a obchodu
Magistrát města Ostravy
Krajský úřad Moravskoslezského kraje

